

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů
na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

k návrhu koncepce

„Plán pro zvládání povodňových rizik v povodí Labe“

Předkladatel koncepce: Ministerstvo životního prostředí ČR
odbor ochrany vod
Vršovická 1442/65
110 00 Praha 10

Ministerstvo zemědělství ČR
odbor vodohospodářské politiky a protipovodňových opatření
Těšnov 65/17
117 05 Praha 1

Zpracovatelé koncepce: Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10

Český hydrometeorologický ústav
Na Šabatce 2050/17
143 06 Praha 4

Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v. v. i
Pobočka Brno
Mojmírovo náměstí 16
612 00 Brno

Zpracovatelé posouzení: Ing. Vladimír Zdražil, Ph.D.

Náměstí Smiřických 1
281 63 Kostelec nad Černými Lesy
(autorizovaná osoba ke zpracování dokumentace a posudku ve smyslu § 19 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, č. j.: 47889/ENV/06)

Ing. Zdeněk Keken, Ph.D.

MUDr. Magdalena Zimová, CSc.

Mgr. Stanislav Mudra
(držitel autorizace podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, č. j.:11074/ENV/10)

doc. Petr Máca, Ph.D.

Stručný popis koncepce:

Plán pro zvládání povodňových rizik v povodí Labe (dále též jen „PpZPR Labe“) stanovuje pro oblasti s významným povodňovým rizikem následující cíle:

- zabránění vzniku nového rizika a snížení rozsahu ploch v nepřijatelném riziku,
- snížení míry povodňového nebezpečí,
- zvýšení připravenosti obyvatel a odolnosti staveb, objektů infrastruktury, hospodářských a jiných aktivit vůči negativním účinkům povodní.

Proces plánování v oblasti vod probíhá na základě Rámcové směrnice o vodách č. 2000/60/ES. Plány pro zvládání povodňových rizik jsou zpracovávány nově.

Základní obsah PpZPR Labe je upraven v příloze vyhlášky č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik.

PpZPR Labe stejně jako ostatní národní plány povodí a plány pro zvládání povodňových rizik je podkladem pro výkon veřejné správy, zejména pro územní plánování a vodoprávní řízení.

PpZPR Labe je relevantní pro pět dílčích povodí, a to pro dílčí povodí Horní Vltavy, Dolní Vltavy, Berounky, Horního a středního Labe, Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe.

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce PpZPR Labe zpracované dle přílohy č. 7 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) bylo příslušnému úřadu, Ministerstvu životního prostředí (dále též jen „MŽP“), předloženo dne 29. 12. 2014. Po kontrole náležitostí bylo rozesláno k vyjádření dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům a dále zveřejněno v Informačním systému SEA.

Zjišťovací řízení k předmětné koncepci bylo zahájeno dne 14. 1. 2015 zveřejněním informace o oznámení koncepce a o tom, kdy a kde je možno do něj nahlížet, na úřední desce posledního kraje. Informace byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA (http://portal.cenia.cz/eiasea/view/sea100_koncepce), kód koncepce MZP200K, a zaslána dotčeným územním samosprávným celkům pro zveřejnění na úředních deskách. Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 27. 2. 2015 vydáním závěru zjišťovacího řízení (č. j. 7344/ENV/15).

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále též jen „vyhodnocení SEA“) byl MŽP předložen dne 8. 9. 2015 a po kontrole náležitostí byl rozeslán ke zveřejnění podle § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení SEA se konalo v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí v budově Ministerstva životního prostředí dne 19. 10. 2015. Zápis z veřejného projednání obdrželo MŽP dne 26. 10. 2015.

Stručný popis posuzování:

Vyhodnocení SEA bylo zpracováno v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí, v rozsahu přílohy č. 9 k tomuto zákonu, která stanoví náležitosti vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, a dle požadavků na jeho obsah a rozsah uvedených v závěru zjišťovacího řízení.

Zpracování vyhodnocení vlivu provádění PpZPR Labe probíhalo paralelně se zpracováváním koncepce, formou ex-ante, čímž bylo zajištěno:

- efektivní a bezprostřední spolupráce zpracovatele vyhodnocení SEA a zpracovatele koncepce,
- průběžné připomínkování a zapracování připomínek zpracovatele vyhodnocení SEA do návrhů koncepce,
- zesouladění vyhodnocení SEA dle uplatňovaných a akceptovaných připomínek ke koncepci,
- efektivní koordinace postupu a komunikace mezi zpracovatelem vyhodnocení SEA a zpracovatelem koncepce.

V průběhu přípravy PpZPR Labe byla environmentální integrita zajišťována využitím následujících kroků:

- poskytnutí připomínek a zpětné vazby k obsahové a tematické konstrukci cílů a navrhovaných obecných a konkrétních opatření,
- vyhodnocení souladu návrhu koncepce s relevantními cíli ochrany životního prostředí přijatými na národní i komunitární úrovni,
- vyhodnocení rizik (konfliktů) s klíčovými složkami životního prostředí, zejména vlivy na:
 - o ovzduší,
 - o klima,
 - o vodu,

- horninové prostředí a půdu,
- flóru, faunu a ekosystémy,
- lesy a zemědělské kultury,
- krajinu včetně synergických a kumulativních vlivů,
- zdraví a pohodu obyvatelstva,
- historické a kulturní hodnoty,
- environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu,
- funkční využití území,
- využívání energetických a surovinových zdrojů,
- soustavu lokalit Natura 2000.

Vyhodnocení cílů a opatření probíhalo v míře podrobnosti jednotlivých dílčích povodí náležících do národního povodí Labe.

Z hlediska posouzení vlivů provádění jednotlivých cílů a opatření na životní prostředí lze konstatovat, že jsou svojí konstrukcí spíše proaktivní, tedy s pozitivním dopadem na životní prostředí a veřejné zdraví (zadržování vody v krajině, ochrana intravilánu obcí před povodňovými stavy, nadlepšování průtoků vody při suchých obdobích, zdroje povrchových vod atd.). Samozřejmě v rámci dopadů bude generována rozdílná kategorie a dimenze vlivů ve fázi realizace jednotlivých opatření a poté ve fázi jejich užívání (provozu).

Vyhodnocení SEA, v rámci kterého byla důsledně posouzena veškerá navrhovaná opatření, identifikovalo pozitivní nebo jen mírně negativní vlivy provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví. Žádné z navrhovaných opatření nebylo hodnoceno jako významně negativní. Na lokální úrovni nicméně může v závislosti na způsobu realizace PpZPR Labe prostřednictvím konkrétních opatření docházet z hlediska ochrany přírody a krajiny k novým záborům krajiny, k ovlivnění morfologie toku a krátkodobým pohybům mechanismů v toku, k zániku stávajících biotopů či k negativnímu dotčení přítomných druhů živočichů a rostlin a jejich migračních cest. Realizace některých opatření se může dotknout území chráněných podle zvláštních právních předpisů (přírodní rezervace, CHKO, lokality NATURA 2000, ÚSES, ochranná pásma vodních zdrojů aj.).

Potenciální negativní vlivy vyplývající z provádění koncepce jsou minimalizovány v podmínkách a požadavcích tohoto stanoviska. Navrhují se vhodná opatření pro předcházení či snížení negativních vlivů (např. minimalizace záborů území, zachování migrační prostupnosti vodních toků, minimalizace zásahů do přírodních a přírodě blízkých ekosystémů vázaných na vodní tok, realizace komplexních pozemkových úprav, připravovat provozní a manipulační řády a jejich změny v součinnosti s orgány ochrany přírody apod.).

Na základě podrobnějších informací o navrhovaných záměrech bude konkrétní a podrobná identifikace jejich možných vlivů včetně navržení odpovídajících podmínek a požadavků k jejich minimalizaci následně provedena na projektové úrovni (v procesu EIA, resp. v povolovacích řízeních).

Jelikož orgány ochrany přírody nevyloučily významný vliv na celistvost a integritu lokalit soustavy Natura 2000, bylo zpracováno i Naturové hodnocení v souladu

s materiálem „Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů a věstníkem Ministerstva životního prostředí, ročník XVII, částka 11, s. 1-23“ (Roth 2007). Výsledkem tohoto posouzení je zjištění, že koncepce PpZPR Labe nebude mít významný negativní vliv na evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) a ptačí oblasti (dále jen „PO“), respektive na předměty jejich ochrany, a to jak na území České republiky (dále jen „ČR“), tak na EVL a PO mimo území ČR.

Podkladem pro vydání tohoto stanoviska byly krom vyhodnocení SEA také vyjádření k němu podaná a výsledky veřejného projednání.

Závěry posuzování:

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný úřad podle § 21 písm. d) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí na základě návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, vyjádření k němu podaných a veřejného projednání vydává postupem podle § 10g tohoto zákona z hlediska přijatelnosti vlivů na životní prostředí:

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Plán pro zvládání povodňových rizik v povodí Labe“

a stanoví podle § 10g odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí následující požadavky a podmínky, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace Plánu pro zvládání povodňových rizik v povodí Labe na životní prostředí a veřejné zdraví:

Část A:

- 1) Při realizaci koncepce, tj. při přípravě a realizaci jednotlivých projektů a aktivit, jež budou naplňovat navrhované cíle a opatření předkládané koncepce, respektovat a dodržovat odpovídající opatření pro předcházení, snížení či kompenzaci potenciálních negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví uvedená v kapitole 7 vyhodnocení SEA.
- 2) Do seznamu monitorovacích ukazatelů (indikátorů) vlivu koncepce na životní prostředí, tak jak jsou nastaveny v kapitole 9 vyhodnocení SEA, doplnit relevantní indikátory u těch složek životního prostředí, kde byly shledány potenciální negativní vlivy na životní prostředí (např. míra odnětí ZPF).

- 3) Při realizaci koncepce, tj. při přípravě a realizaci jednotlivých projektů a aktivit, jež budou naplňovat navrhované cíle a opatření předkládané koncepce, uplatňovat výběrová kritéria pro výběr projektů uvedená v kapitole 11 vyhodnocení SEA.
- 4) Veškerá opatření realizovat s ohledem na zachování migrační prostupnosti vodního toku pro volně žijící živočichy a nezhoršovat celkovou migrační prostupnost hydrografické sítě.
- 5) Vyloučit či minimalizovat zásahy do přírodních a přírodě blízkých ekosystémů vázaných na vodní tok.
- 6) Vodohospodářské úpravy koryt vodních toků realizovat až po důkladné analýze jejich vlivu na vodní režim krajiny, zejména s ohledem na riziko poklesu hladiny podzemní vody v nivě a zrychlený odtok z území.
- 7) Při realizaci jednotlivých opatření dbát na ochranu dotčených vodních toků, vodních ploch a dalších mokřadních biotopů, kdy většina těchto ploch používá zákonnou ochranu významného krajinného prvku. Dále minimalizovat negativní ovlivnění těchto vodních útvarů a jejich ekologického a hydromorfologického stavu.
- 8) Opatření musí být komplexně a systematicky navržena s ohledem na stávající a budoucí navrhovaná protipovodňová opatření tak, aby navrhovaná opatření významně nezvyšovala povodňová rizika v níže situovaných oblastech.
- 9) V případě realizací vodních děl, údolních nádrží a obdobných aktivit, u kterých bude nezbytná příprava a následné schválení provozních a manipulačních řádů, postupovat v součinnosti s orgány ochrany přírody již od samého počátku přípravy těchto dokumentů v rámci dodržování principů partnerství.
- 10) V rámci realizací cíle „Zohledňování principů povodňové prevence v územně plánovací dokumentaci (ÚPD) obcí a při správních řízeních, zejména nevytváření nových ploch v nepřijatelném riziku, nezvyšování hodnoty majetku v plochách v nepřijatelném riziku a případně změnou užívání území, vedoucí ke snížení rozsahu ploch v nepřijatelném riziku“, respektive cíle „Postupné realizace konkrétních opatření pro snížení rozlivů v zastavěném území obcí, při využití navrhovaných opatření z plánů oblastí povodí, krajských koncepcí povodňové ochrany a ostatních dostupných materiálů“ provázat protipovodňová opatření s podobnými opatřeními, která jsou lokálně řešena v rámci aktivit zastřešených generely odvodnění daných měst.
- 11) V rámci snížení rizika kontaminace povodňových vod dle potřeby zavést monitoring a pravidelné kontroly stavu a funkce odlehčovacích komor v kanalizačních systémech, které při přetížení stokové sítě odvádějí znečištěné odpadní vody přímo do recipientu.
- 12) V rámci realizace jednotlivých opatření upřednostňovat přírodě blízká řešení (např. zvýšení obsahu organické hmoty v půdě, správné zásady orby, revitalizace vodních toků a s tím spojená zvýšená komunikace toku s okolní nivou, podpora zásaku dešťové vody atd.) před technickými.
- 13) Při realizaci technických protipovodňových opatření v urbanizovaných územích minimalizovat vznik povodňových stavů pomocí odlehčovacích komor a zaústěním stokových sítí do recipientů.

- 14) U opatření naplňujících cíle “Postupné realizace konkrétních opatření v povodí pro zachycení nebo snížení povodňových vln, nově navrhovaných nebo pocházejících z plánů oblastí povodí, krajských koncepcí povodňové ochrany a ostatních dostupných materiálů”, “Zvyšování retenční schopnosti krajiny a zachování, případně obnova krajinných prvků a ekosystémů pozitivně ovlivňujících vodní režim (mokřady)”, “Uplatňováním vhodných způsobů hospodaření na zemědělských a lesních pozemcích, vedoucích k většímu zachycení vody v půdě, zpomalení odtoku a omezení erozních jevů” a cíle “Uplatňováním vhodných principů hospodaření se srážkovou vodou v urbanizovaných územích, které pokud možno napodobují přirozené hydrologické poměry území před zástavbou” posoudit efektivitu jednotlivých realizovaných opatření spolu s opatřeními navrhovanými v rámci komplexních pozemkových úprav.
- 15) Konkrétní projekty, aktivity, opatření budou uskutečňovány za respektování cílů a předmětů ochrany zvláště chráněných území (dále jen „ZCHÚ“) a lokalit výskytu zvláště chráněných druhů v souladu se zákonem o ochraně přírody a krajiny. Při realizaci konkrétních rozvojových projektů v ZCHÚ je nezbytné vyloučit či minimalizovat možné střety záměrů s předměty a cíli ochrany těchto ZCHÚ a preferovat varianty mimo tato území. Konečný návrh konkrétních opatření řešit po dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody.
- 16) Zvolená konkrétní opatření by neměla poškozovat společenstva dotčených lokalit nebo společenstva na takovéto lokality druhotně navázaná.
- 17) Při realizaci opatření respektovat územní ochranu pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL), včetně jejich ochranných pásem. V rámci realizace jednotlivých opatření minimalizovat zábor a zásah do PUPFL tak, aby nebylo omezeno plnění funkcí lesa ve smyslu § 13 odst. 1 a 2 písmena a) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 18) Nové záměry lokalizovat v souladu s územně plánovacími dokumentacemi, v rámci realizace jednotlivých opatření minimalizovat zábory zemědělského půdního fondu, v případě umístění na zemědělskou půdu preferovat půdu v nižších třídách ochrany. Zároveň dbát na to, aby nedocházelo k výraznému ovlivňování krajinného rázu.
- 19) Zajistit a zveřejnit opatření pro sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Sledovat vývoj kvality životního prostředí v oblastech povodí Labe pomocí monitorovacích indikátorů v kapitole 9 vyhodnocení SEA. V pravidelných intervalech vyhodnocovat vliv implementace PpZPR Labe včetně vlivů na životní prostředí se zveřejňováním souhrnné zprávy. V případě zjištění významných negativních vlivů na životní prostředí provádět průběžnou aktualizaci této koncepce a dodržovat další povinnosti vyplývající z výše uvedeného ustanovení.
- 20) Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých došlých vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu koncepce, tak i k jejímu vyhodnocení a zveřejní schválenou koncepci. Dále zpracuje odůvodnění podle ustanovení § 10g odst. 4 věty druhé zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, které bude součástí (přílohy) usnesení vlády.

Část B. Požadavky a podmínky z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000:

- 21) Každý záměr, který bude na základě Plánu pro zvládnutí povodňových rizik v povodí Labe realizován, bude respektovat ochranu území evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy lokalit Natura 2000. Při možných variantách vždy preferovat variantu mimo lokality soustavy Natura 2000. Konečný návrh řešit v dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody.
- 22) Management údolních niv v lokalitách soustavy Natura 2000 realizovat s přihlédnutím k souhrnům doporučených opatření pro EVL a PO.
- 23) Při nové výstavbě suchých a vodních nádrží vyloučit, případně minimalizovat trvalý zábor biotopů a stanovišť předmětů ochrany EVL a PO.
- 24) U záměrů, které budou navrhovány na základě provádění koncepce, musí být důsledně postupováno v souladu s ustanovením § 45h a 45i zákona o ochraně přírody a krajiny.

Toto stanovisko není závazným stanoviskem ani rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu postupovat podle § 10g odst. 4 a odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Mgr. Evžen DOLEŽAL v. r.

ředitel odboru

posuzování vlivů na životní prostředí

a integrované prevence